
Analiza estimării valorii remitențelor

Conf. Univ. dr. Florin Paul Costel LILEA (florin.lilea@gmail.com)

Universitatea Artifex din București

Drd. Gabriel-Ștefan DUMBRAVĂ (stefan.dumbrava@gmail.com)

Academia de Studii Economice din București

Drd. Cristian OLTEANU (alexandra.olteanu.s1@anaf.ro)

Academia de Studii Economice din București

Drd. Alexandra PETRE (OLTEANU) (alexandra.olteanu.s1@anaf.ro)

Academia de Studii Economice din București

Abstract

Remitențele sunt transmise de migranți pentru că aceștia doresc să își ajute familia. De asemenea, pentru acoperirea unor cheltuieli pe care migrantul le are în țara sa de reședință. Valoarea acestor remitențe este destul de ridicată, numai că o serie de emigranți asigură o asemenea transparență din ce în ce mai redusă. De vină este în primul rând strategia autorităților guvernamentale care aduc în discuția acestor persoane posibilitatea de a impune noi taxe și impozite și atunci îi determină să nu oficializeze remitențele, dar între remitențe și valoarea reală a acestora diferența este în favoarea valorii reale. Există o serie de economiști care au emis o serie de opinii, chiar definiții, ale valorii remitențelor și remitențele în realitate. Valoarea remitențelor crește pe măsură ce acestea intră în țară, chiar dacă sunt evidențiate sau nu. Cunoaștem că la nivelul gospodăriilor, într-un procent ridicat mai ales în România și țări din grupul nostru există reținere din partea migranților de a lucra prin sistemul financiar, preferând să păstreze sumele introduse în țară în numerar asupra lor. Remitențele trebuie interpretate și ca un motiv strategic și anume, sunt o serie de migranți care doresc ca remitențele să fie interpretate ca o consecință a migrației și a dorinței de a-și ajuta familia, grupul social din care provin și nu în ultimul rând pentru a asigura începerea unor investiții proprii. Este dificil să punem problema atât de tranșant în contextul în care astăzi suntem într-o situație paradoxală. Pe de o parte se dezvoltă afaceri pe bază de informații și date stocate într-un volum imens care să asigure tranzacții, mutații pe plan internațional. Astăzi nu mai este nevoie ca un comerciant din țara X să se deplaseze de șapte ori în țara Y pentru a perfecta o afacere în complexitatea ei. Este pur și simplu suficient ca în sistemul informatic să analizeze pe baza datelor la care are acces și să găsească modalitatea cea mai eficientă de a încheia tranzacția pe baza certă a condițiilor în care aceasta se poate derula. S-au dezvoltat o serie de modele economice care studiază modul în care o serie de factori macroeconomici

asigură schimbarea opiniei migranților și creșterea remitențelor. Relația dintre condițiile din economia țării de destinație a migrantului și a venitului acestuia, arată că migrantul poate economisi un procent din sumele încasate pe care să le utilizeze lejer în investiții sau în alte genuri de a desfășura unele afaceri aducătoare de profit. Acest gen de afaceri, chiar dacă în prima fază nu arată prin sistemul de taxare că aduce avantaje mari guvernului a sistemului obținerii veniturilor la bugetul de stat, au un rol determinant în creșterea volumului de activități, crearea de locuri de muncă și implicit de creștere a veniturilor populației. Principalele concluzii ale acestui model sunt acelea că îmbunătățirea condițiilor economice ale țării de destinație au efect asupra remitențelor, că se crează condiții de investiții și de afaceri, economisire în sistem bancar prin depozite bine recompensate prin dobânzi sau în țara de origine sunt efecte mai delicate, migrantul este încet-încet determinat să vină și să mărească aceste remitențe la care uneori are rezerve.

Cuvinte cheie: remitențe, cont, model, migrant, strategie

Clasificarea JEL: F24, J61

Introducere

Valoarea remitențelor este descrisă pe larg în acest articol, precum și unele modele care presupun că schimbul acestor servicii în care migrantul își ajustează volumul remitențelor este determinat de o serie de factori. Modelul supus analizei evidențiază tocmai acești factori care pot determina acceptarea de către cei care dețin sume încasate într-o altă țară decât țara natală de origine să vină și să trimită acasă sumele în beneficiul familiei, gospodăriei dar și al economiei naționale în ansamblul ei. Modelul Stark descrie să zicem cazul a două persoane potențiali migranți, însă unul este mai puțin calificat decât celălalt. Cel mai calificat se gândește desigur la remitențe, se gândește la valorificarea acestora în interesul lui, al familiei. Celălalt are o abordare mai rezervată întrucât sumele de care dispune sunt de o valoare mai mică, în cazul în care se produc. Articolul se rederă și la un alt model economic care studiază determinanții macroeconomici ai remitențelor. Acest model a fost fundamentat de Huang și Vargas-Silva în 2005 și s-a stabilit pe baza analizei pe două perioade între remitențele din țara de origine a migrantului și cea de destinație. Ultima opinie a migrantului este aceea de a se consolida dacă a hotărât să rămână în țara în care a migrat și să obțină o situație din ce în ce mai bună. În acest caz se produce un fenomen invers, de întregire a familiei și nu de transfer al remitențelor. Tot în această situație pot intra o serie de persoane care constatând că în țara natală s-au îmbunătățit condițiile de investiție devenind sigure și profitabile, să mărească volumul remitențelor trimise în țară. Modelul respectiv arată tocmai acest lucru, și astfel relația

dintre condițiile economice din țara de destinație a migrantului și venitul acestuia din aceasta țară reprezintă un proces din venitul migrantului pe care acesta îl economisește în țara natală. Altfel spus, o sumă economisită trebuie să fie excedentară nevoilor de cheltuieli uzuale pentru el și familia lui în condițiile date.

Literature review

Anghelache, Mîtruț and Voineagu (2013) au studiat indicatorii statistici care se folosesc în analizele economice. Anghelache, Niță și Badiu (2016) au arătat că remitențele migranților pot reprezenta o sursă importantă de fonduri externe. Anghelache, Partachi, Anghel și Niță (2017) au analizat impactul pozitiv al remitențelor asupra reducerii sărăciei. Aggarwal, Demirguc-Kunt și Peria (2011) au încercat să identifice dacă remitențele promovează dezvoltarea financiară. Ahamada și Coulibaly (2013), precum și Javid, Umama și Qayyum (2012) au studiat corelația dintre remitențe și creșterea economică. Anghelache, Anghel, Soare and Popovici (2015) au analizat utilizarea modelului Granger pentru identificarea influenței unor factori asupra creșterii economice. Goschin, Popa și Roman (2010) au tratat aspecte referitoare la perspective macroeconomice ale remitențelor. Jawaid și Raza (2014) a analizat efectele remitențelor și volatilitatea acestora asupra creșterii economice. Niță (2018) a studiat rolul remitențelor asupra creșterii economice. Ojapinwa (2012) a cercetat factorii determinanți ai remitențelor. Taylor (1992) a analizat efectele remitențelor. Ustubici și Irdam (2011) au realizat un studiu cantitativ al influenței remitențelor asupra dezvoltării umane. Ziesemer (2012) a tratat aspecte ale efectelor directe și indirecte ale migrației și remitențelor.

Metodologie, date, rezultate și discuții

- Remitențele sunt transmise de migranți fie pentru că migrantul dorește să-și ajute familia, să-și acopere nevoile materiale (casa, mașină, teren, etc.), caz în care valoarea remitențelor va fi schimbată în monedă locală și se va încadra între prețul de piață și costul de oportunitate al beneficiarilor. În cazul care remitențele sunt transmise pentru ca migrantul să-și acopere datoriile (rata bancară, costurile realizate cu migrația în țara de destinație) valoarea transmisă a remitențelor va ține cont și de rata dobânzii pentru rambursarea împrumutului, rata dobânzii va fi poziționată între rata de piață a debitorilor și a creditorilor.

Modelul presupune că în schimbul acestor servicii, notate cu $\bar{X}$, migrantul își ajustează volumul remitențelor. Relația prin care rezidentul, ținând cont de remitențele transferate, ar accepta să furnizeze serviciul pentru migrant este:

$$F^g(V^g + R, \bar{X}) \geq F^g(V^g, 0) \quad (1)$$

Remitențele R pot fi exprimate astfel: $R = R(\bar{X}, V^g)$

Iar F este o funcție de consum și cantitate a serviciilor pe care rezidentul trebuie să le realizeze pentru migrant $F^i(C^i, \bar{X})$, i poate fi migrantul m sau gospodăria h .

• Remitențele văzute ca un motiv strategic

Pornind de la modelul lui Stark (1995) se consideră cazul în care și m și h sunt potențial migranți, însă h este mai puțin calificat decât m . În acest caz remitențele pot fi interpretate ca o motivație strategică, pot fi atât cauza, cât și consecința migrației. Ipoteza modelului este aceea că într-o economie în care posibilibi migranți au aceleași calități, productivitatea individuală nu iese în evidență și astfel angajatorii pot plăti salarii mai mici față de salariile rezidenților din țara de destinație, migranții vor primi un salariu conform productivității medii a grupului minoritar din care fac parte. Astfel migranții calificați pot crește productivitatea medie a grupului și implicit și salariul primit pentru munca depusă. Având în minte acest lucru, migranții necalificați își exprimă dorința de a rămâne în țara de origine și îi pot conving pe cei calificați să le ia locul. Această decizie despre cine ar trebui să migreze poate fi exprimată din punct de vedere al teoriei jocurilor și echilibrul Nash prin următoarea matrice de plăți:

Echilibrul Nash al migrației

Tabel 1

	Migrează	Nu Migrează
Migrează	$\left(\frac{1+\pi}{2}V^m, \frac{1+\pi}{2}V^m\right)$	$\left([V]^m, V^g\right)$
Nu Migrează	$\left(\frac{V^g}{\pi}, \pi V^m\right)$	$\left(\frac{V^g}{\pi}, V^g\right)$

Când două condiții se îndeplinesc simultan apare motivul strategic al remitențelor.

Pentru a se realiza echilibrul Nash, în punctul (Migrează, Migrează) trebuie ca:

$$\frac{1+\pi}{2}V^m > \frac{V^g}{\pi} \quad (2)$$

În cazul în care condiția (2) este îndeplinită, pentru ca ambii jucători să beneficieze de remitențele strategice, condițiile (3) și (4) trebuie îndeplinite simultan.

$$V^m - R \geq \frac{1+\pi}{2}V^m \quad (3)$$

$$V^g - R \geq \frac{1+\pi}{2}V^m \quad (4)$$

Transferul optim este dat de relația:

$$R^* = \frac{1+\pi}{2}V^m - V^g \quad (5)$$

Un al model economic care studiază determinanții macroeconomici ai remitențelor a fost dezvoltat de Huang și Vargas-Silva (2005). Acest model, pe două perioade, analizează relația dintre remitențe cu țara de origine a migrantului și cea de destinație. Astfel se consideră utilitatea migrantului $U(C^d, C^o)$, utilitate care depinde de consumul migrantului în țara de destinație C^d și de consumul familiei migrantului în țara de origine C^o . Consumul gospodăriei în țara de origine este dat de $C^o(V^o + \pi V^o, \alpha R)$, π arată relația dintre condițiile economice în țara de origine și venitul gospodăriei $(V^o + \pi V^o)$, iar α reprezintă costul asociat cu transmiterea remitențelor, R – fiind remitențele transmise. Astfel, în această primă perioadă restricția de venit a migrantului este:

$V^d + \mu V^d = C^d + R + S$, μ – arată relația dintre condițiile economice din țara de destinație a migrantului și venitul acestuia, iar S este procentul din venitul migrantului pe care acesta îl economisește în țara natală. În a doua perioadă ipoteza modelului este că migrantul își aduce familia în țara de destinație, astfel migrantul își maximizează utilitatea atunci când:

$$\max_{\{C, R, S\}} U(C^{d1}, C^o) + \beta U(C^{d2}) \quad (6)$$

$$\text{adică: } V^{d1} + \mu V^{d1} = C^{d1} + R + DS \text{ și}$$

$$C^{d2} = V^{d2} + \mu V^{d2} + (1+i)S$$

$U(C^{d2})$ - utilitatea din a doua perioadă, iar β este factorul de reducere.

Principalele concluzii ale modelului sunt:

- îmbunătățirea condițiilor economice ale țării de destinație vor avea un efect pozitiv asupra remitențelor ($\partial R / (\partial V^t d) \geq 0$).
- îmbunătățirea condițiilor economice în țara de origine vor avea ca efect reducerea volumului de remitențe ($\partial R / (\partial V^t o) \leq 0$).

Concluzii

Din studiul efectuat rezultă că între valoarea remitențelor și remitențe în sine există o corelație și nu un nivel de unicitate, în sensul că remitența este definită ca suma pe care un migrant o trimite în țara sa natală pentru nevoile familiei, ale gospodăriei, ale unor rude sau pentru inițierea de afaceri. În această situație, valoarea, adică totalul remitențelor suferă schimbări de la o perioadă de timp la alta. În condițiile în care migrantul este încrezător că în țara lui au apărut condiții net superioare de garantare a investițiilor, de taxare a acestora, etc, el va trimite mai mulți bani, deci valoarea va crește. În cazul în care că sumele economisite, depuse într-o bancă din România, să zicem, sunt net inferioare sumelor depuse într-o bancă din alte țări europene sau dintr-o altă parte a globului el va fi reticent în a trimite un volum mare de remitențe acasă limitându-se doar la nevoile stricte pe care le resimte el, familia, gospodăria sa din România. O altă chestiune este aceea că la nivel național fiecare țară trebuie să aibă în vedere îmbunătățirea condițiilor de primire a remitențelor și a altor posibilități de aducere de valori în țară, printr-o legislație favorabilă în acest domeniu. Putem face o analiză simplă. Un sistem legislativ rigid nu elimină intrarea unor remitențe în țară, ci determină mai degrabă ajustarea și valorificarea de către cei interesați a condițiilor în care să aducă remitențe neînregistrate și care nu permit cunoașterea volumului acestora. În împrejurarea existenței unui sistem legislativ bine fundamentat care facilitează și chiar încurajează aducerea de remitențe, volumul acestora va crește. Iată de ce valoarea remitențelor va crește în funcție de factorii mai sus menționați și de la o perioadă de timp la alta apar modificări în funcție de schimbările care se produc în țara natală a migrantilor.

Bibliografie

1. Anghelache, C., Mitrut, C. and Voineagu V. (2013), *Statistică macroeconomică. Sistemul Conturilor Naționale*, Editura Economică, Bucuresti, captiol 8, *Utilizări ale indicatorilor macro în analizele economice*, 299 – 387
2. Anghelache C., Niță G., Badiu A. (2016), *Migrant remittances – an important and stable source of external funds, in the economic development of a country*, International Conference “Research - Forecast - Decision in the Social-Economic System”, 256-264
3. Anghelache C., Partachi I., Anghel M.G., Niță G. (2017), *Remittances, element with positive influence on poverty reduction*, International Conference “10 years membership in the European Union - Analyses, methods, models regarding the results of Romania”, 111-119

-
4. Aggarwal, R., Demircuc-Kunt, A., Peria, M.S.M. (2011), Do remittances promote financial development? , *Journal of Development Economics*, 96 (2), 255–264
 5. Ahamada, I., Coulibaly, D. (2013), Remittances and growth in Sub-Saharan African countries: Evidence from panel causality test, *Journal of International Development* 25 (3), April 2013
 6. Anghelache, C., Anghel, M.G., Soare, D.V., Popovici, M. (2015). *Granger's Model Used to Analyse the Influence of Some Factors on Economic Growth*. International Scientific Conference “The financing Potential for the non-banking Financial Market and Its Development Prospects”, Republica Moldova, 211-216
 7. Goschin Z., Popa A., Roman M. (2010), *Migrant's Remittances in Romania and Balkan Countries: A Macro-Economic Perspective*, International Conference on Eurasian Economies, 4-5 November 2010, Istanbul, Turkey, in International Conference on Eurasian Economies, Beykent University Publishing House, 160-166
 8. Javid, M., Umair, A. and Qayyum, A. (2012), Impact of Remittances on Economic Growth, *Academic Research International*, 2 (1), 433-447
 9. Jawaid, T., Raza, S.A. (2014), Effects of Workers' Remittances and its Volatility on Economic Growth in South Asia, *International Migration*. 54. 10.1111/imig.12151
 10. Niță G. (2018), Remittances from migrant workers and their importance in economic growth, *International Journal of Academic Research in Accounting, Finance and Management Sciences*, 8 (1), 161–166
 11. Ojapinwa, T.V. (2012), Determinants of Migrants' Remittances in Nigeria: An Econometrics Analysis, *International Journal of Humanities and Social Science*, 2 (14), 295-301
 12. Taylor, J.E., (1992), Remittances and inequality reconsidered: Direct, indirect, and intertemporal effects, *Journal of Policy Modeling*, 14 (2), 187-208
 13. Ustubici, A., Irdam, D. (2011), The impact of remittances on human development: a quantitative analysis and policy implications, *Economics Sociology*, 5, (1), 2012, 74-95
 14. Ziesemer, T. H. W. (2012), Worker remittances, migration, accumulation and growth in poor developing countries: Survey and analysis of direct indirect effects, *Economic Modeling*, 29, 103-118